

Tutuklama Kararına Küresel Tepkiler ve Dış Basın Yansımaları

14 Nisan 2025

Uluslararası Dayanışma: İnsan Hakları İzleme Örgütü, Uluslararası Barolar Birliği ve Avrupa Demokrasi ve İnsan Hakları için Avukatlar Derneği gibi kuruluşlar, İstanbul Barosu'na ve bağımsız hukukçulara yönelik baskıları kınadı. Açıklamada, **Ekrem İmamoğlu'nun** tutuklanmasının ardından başlayan protestolarda avukatlara yönelik gözaltılara ve İmamoğlu'nun avukatı **Mehmet Pehlivan'ın** sorgulanmasına da endişe verici gelişmeler olarak değinildi.

Gençliğin Öne Çıkan Rolü: **Washington Post**, İmamoğlu'nun tutuklanmasının ardından başlayan protestoları Türk gençliği için bir "uyanış anı" olarak tanımladı. Geniş kapsamlı haberde, gözaltılar ve baskılara rağmen gençler sınav boykotları ve tüketici eylemleriyle öne çıktı. Yine aynı çizgide, **Irish Times**, Erdoğan'ın genç neslin direncini hafife aldığını, gençlerin artık farklı bir gelecek tahayyül ettiğini yazdı. **L'Humanité**, İstanbul'da kuşaklar arası dayanışmanın yeni bir muhalefet zemini yarattığını vurguladı. **Die Welt**, öğrenci hareketinin İstanbul'dan başlayarak uluslararası örneklerle birlikte yeni bir siyasi aktör olarak sahneye çıktığını yazdı. **Frankfurter Rundschau**, gençlerin her akşam tencere-tava çalarak yaptığı sembolik eylemlere dikkat çekti.

Stratejik Rol: El País (İspanya), Türkiye'nin iç krizleriyle bölgesel rolünün yavaşladığını belirtti ve protestoları "Türkiye'nin Arap Baharı anı" olarak tanımladı. **Tagesanzeiger**, muhafazakâr seçmenin dahi Erdoğan'a yönelik şüphe içinde olduğunu aktardı. **Soester Anzeiger**, Samsun'da yapılan mitingin bağımsızlık mücadelesi olarak tanımlandığını yazdı; bu da yerel direnişin ulusal siyasete etki ettiğini gösterdi.

Demokratik Gerileme: Reuters, Avrupa İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün İmamoğlu'nun tutuklanmasından sonra Türkiye'deki hak ihlallerinden endişe duyduğunu aktardı. **DW ve II Post**, televizyon oyuncularının hükümetin siyasi hedefi haline geldiğini yazdı. **Le Nouvel Obs**, kutuplaşmanın toplumsal yapıyı kalıcı şekilde böldüğünü ifade etti ve farklı görüşteki iki kuzenin ağzından şu cümleyi başlığa taşıdı: "**Erdoğan'dan sonra bile barışmamız 50 yıl sürecek.**"

I) Tepkiler:

a) Human Rights Watch

Türkiye: Hukuk Mesleğine Yönelik Saldırılar Kabul Edilemez

Bu Girişimler, Avukatlık Mesleğinin Bağımsızlığını ve Hukukun Üstünlüğünü Zedeliyor

(İstanbul, 14 Nisan 2025) – Uluslararası bir avukatlar, barolar ve insan hakları örgütleri koalisyonu, Türk yetkililerinin İstanbul Barosu, baro yönetimi ve hukuk mesleğine yönelik artan saldırılarının, avukatlık mesleğinin bağımsızlığına ve hukukun üstünlüğüne yönelik açık bir tehdit olduğunu bugün yaptığı açıklamada bildirdi.

Seçilmiş Yönetimin Görevden Alınması

21 Mart 2025 tarihinde İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, Avukatlık Kanunu'nun 77/5. maddesi uyarınca İstanbul Barosu'nun seçilmiş yönetiminin görevden alınmasına karar verdi. Karar, baro

başkanı ve yönetim kurulunun görevden alınmasını ve yeni seçimlerin yapılmasını öngörüyor. Bu adım, hukuk mesleğinin bağımsızlığını zedelemekte ve Türkiye’de adaletin temel ilkelerini hiçe saymaktadır.

Baro Yönetimine Yönelik Ceza Davaları

Eş zamanlı olarak, İstanbul Barosu Başkanı İbrahim Kaboğlu ve on yönetim kurulu üyesine, “basın yoluyla terör örgütü propagandası yapmak” ve “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yaymak” suçlamaları yöneltilmiş; savcılık 12 yıla kadar hapis cezası ve siyasi yasaklar talep etmiştir.

Bu suçlamalar ve ilgili hukuk davaları, Aralık 2024’te Suriye’de öldürülen gazeteciler Nazım Daştan ve Cihan Bilgin’in ölümüne ilişkin baro tarafından bağımsız soruşturma çağırısı yapılan açıklamaya dayanmaktadır. Bir meslek örgütünün bu tür bir hak temelli açıklama nedeniyle cezai kovuşturmayla maruz kalması, Türkiye’de insan hakları savunuculuğu yapan hukukçuların karşılaştığı ciddi kısıtlamaları gözler önüne sermektedir.

Yönetim Kurulu Üyesinin Keyfi Tutuklanması

İstanbul Barosu yönetim kurulu üyesi Fırat Epözdemir’in keyfi tutuklanması, baro yönetimine yönelik yargı tacizini daha da gözler önüne sermektedir. 23 Ocak 2025’te Avrupa Konseyi’ne yaptığı savunuculuk ziyaretinden döndükten sonra gözaltına alınan Epözdemir, 8 Nisan 2025 tarihli iddianameyle “terör örgütü üyeliği” ve “terör örgütü propagandası yapmak” suçlamalarıyla yargılanmaktadır. Tutukluluğunun devamı ve bu davanın kendisi, devlet politikalarını sorgulayan ve insan haklarını savunan hukukçulara yönelik baskının yoğunlaştığını göstermektedir.

Mart 2025 Protestoları Sırasında Artan Saldırıları

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun 19 Mart 2025’te tutuklanmasının ardından Türkiye genelinde gerçekleşen kitlesel protestolar sırasında yüzlerce kişi gözaltına alındı. Bu gözaltılara hukuki destek sağlamak için müdahale eden birçok avukat da bu süreçte baskıya maruz kaldı. İzmir ve İstanbul’da, aralarında eski İzmir Barosu Başkanı Özkan Yücel’in de bulunduğu birçok avukat gözaltına alındı. Yücel, sabah erken saatlerde evine yapılan baskınla tutuklandı. 28 Mart 2025’te Ekrem İmamoğlu’nun avukatı Mehmet Pehlivan da gözaltına alındı ve daha sonra adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Bu tutuklamalara ek olarak, gözaltındaki müvekkillerine ulaşmaya çalışan avukatlar ciddi engellemelerle karşılaştı. Birçok durumda avukatların gözaltındaki kişilere erişimi engellendi ya da gizlilik ve etkili savunmayı zedeleyen sınırlı koşullarda görüşmelerine izin verildi. Bazı avukatlar, sorgu işlemleri sırasında adliyelere alınmadı ya da duruşmaların kendilerinden habersiz gerçekleştirildiği bildirildi. Gözaltındaki kişilerin akıbeti ve nerede olduklarına dair bilgi verilmemesi, zorla kaybetme suçunun unsurlarından biridir.

Bu eylemler, savunma hakkına doğrudan müdahale niteliğindedir, adalete erişimi engellemekte ve barışçıl protestolara hukuki destek sunmayı suç haline getirmektedir. Tüm bu gelişmeler, hukuk mesleğine yönelik baskının tehlikeli şekilde arttığını, adil yargılanma güvencelerinin ve hukukun üstünlüğünün ciddi biçimde zedelendiğini ortaya koymaktadır.

Eylem Çağırısı

Bu saldırılar, insan hakları ve adil yargılama güvencelerini ayaklar altına alan ve hukukun üstünlüğünü korumakla görevli mekanizmaları hedef alan bir baskı modeline işaret etmektedir.

Avukatların ve meslek kuruluşlarının görevlerini bağımsız biçimde yerine getirmelerine dair uluslararası standartlar açıkça ihlal edilmektedir.

Uluslararası topluma şu çağrışı yapıyoruz:

- İstanbul Barosu yönetimi ve üyelerine yönelik tüm hukukî ve cezaî işlemler derhal sona erdirilmelidir.
- Bağımsız hukukçulara ve meslek kuruluşlarına yönelik adalet sisteminin kötüye kullanılmasına karşı kamuoyu önünde güçlü bir şekilde kınama yapılmalıdır.
- Sadece mesleki görevini yerine getirdiği için tutuklanan Fırat Epözdemir ve diğer tüm avukatlar derhal ve koşulsuz serbest bırakılmalıdır.
- İstanbul Barosu'nun herhangi bir tehdit, taciz ya da misillemeye maruz kalmadan bağımsız şekilde faaliyet göstermesine izin verilmelidir.
- Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği kurumları dahil olmak üzere uluslararası mekanizmalar, hukuk mesleğinin bağımsızlığı, insan hakları ve hukukun üstünlüğünü korumak için etkili adımlar atmalıdır.

İmzacılar (alfabetik sırayla):

Amnesty International

Asociación Americana de Juristas (AAJ – Amerikan Hukukçular Derneği)

Berlin Barosu

Défense Sans Frontière–Avocats Solidaires (Sınırsız Savunma – Dayanışmacı Avukatlar, DSF-AS)

Deutscher Anwaltverein (Alman Avukatlar Birliği, DAV)

European Association of Criminal Bars (ECBA – Avrupa Ceza Avukatları Derneği)

European Association of Lawyers for Democracy and World Human Rights (ELDH – Demokrasi ve İnsan Hakları için Avukatlar Avrupa Derneği)

Federation of European Bars (FBE – Avrupa Barolar Federasyonu)

Foundation of the Day of the Endangered Lawyer (Tehlike Altındaki Avukatlar Günü Vakfı)

Cenevre Barosu

Giuristi Democratici (İtalyan Demokrat Avukatlar)

Human Rights Watch (HRW – İnsan Hakları İzleme Örgütü)

Hindistan Avukatlar Birliği

International Bar Association's Human Rights Institute (IBAHRI – Uluslararası Barolar Birliği İnsan Hakları Enstitüsü)

International Federation for Human Rights (FIDH – Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu)

Law Society of England and Wales (İngiltere ve Galler Hukuk Cemiyeti)

Lawyers for Lawyers

Lawyers' Rights Watch Canada (Kanada Avukat Hakları Gözlemevi, LRWC)

Magistrats Européens pour la Démocratie et les Libertés (MEDEL – Demokrasi ve Özgürlükler için Avrupa Yargıçları ve Savcıları Derneği)

Milano Barosu

National Association of Democratic Lawyers (Güney Afrika Demokrat Avukatlar Ulusal Derneği)

National Union of Peoples' Lawyers (Filipinler Halk Avukatları Birliği)

Republikanischer Anwältinnen- und Anwälteverein (RAV – Alman Cumhuriyetçi Avukatlar Birliği)

Barselona Barosu Savunma Komisyonu

The International Observatory for Lawyers in Danger (Tehlike Altındaki Avukatlar Uluslararası Gözlemevi, OIAD)

New York Şehri Barosu

Turkey Human Rights Litigation Support Project (TLSP – Türkiye İnsan Hakları Hukuki Destek Projesi)

Vereinigung Demokratischer Jurist:innen (VDJ – Demokratik Hukukçular Birliği)

World Organisation Against Torture (OMCT – İşkenceye Karşı Dünya Örgütü, FIDH ile birlikte Gözlemevi çerçevesinde)

<https://www.hrw.org/news/2025/04/14/turkiye-attacks-legal-profession-unacceptable>

II) Dış Basın:

(A) Amerika ve Avrupa Yayın Organları:

Basın Kuruluşu: Washington Post (ABD)

Başlık: Erdoğan karşıtı protestolar Türk gençleri için bir 'uyanış' oldu

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun 19 Mart'ta tutuklanmasının ardından başlayan ve üç haftadır süren protesto hareketi sokak çatışmalarının azalmasına rağmen gençlerin öncülüğünde farklı biçimlerde sürüyor. Gözaltına alınan yaklaşık 2.000 kişiye rağmen genç aktivistler sosyal medya kampanyaları, sınav boykotları ve hükümete yakın markalara karşı tüketici protestolarıyla mücadeleye devam ediyor.

Genç kuşak, neredeyse hayatlarının tamamını Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yönetimi altında geçirdi. Bu kuşak, sistemin değişeceğine dair umutsuz olmasına rağmen, ilk kez farklı bir gelecek tahayyül edebildiğini söylüyor. 2013'teki Gezi Parkı protestolarından bu yana kitlesel bir muhalefet görülmemişti. Ancak İmamoğlu'nun tutuklanması gençler için bir eşik oldu ve "kalan demokrasiyi savunma" refleksiyle sokağa çıkıldı.

Protestolarda CHP'liler, milliyetçiler ve Kürtler gibi farklı toplumsal kesimler birlikte yer aldı. Bu geniş tabanlı katılım, geçmiş protesto hareketlerinden ayrıştı. Hükümet ise protestocuları "terörist" olarak nitelendirerek sert müdahalelerde bulundu. Üniversite öğrencileri ve genç kadınlar da bu baskılardan payını aldı.

Ekonomik kriz, yüksek enflasyon, işsizlik ve umutsuzluk gençler arasında yaygın. Erdoğan'ın inşa ettiği altyapı projeleri ve muhafazakâr söylemi, artık gençler nezdinde etkisini yitiriyor. Eğitimli gençlerin yurt dışına gitme eğilimi artarken, protestolar hükümete yakın şirketlerin boykot edilmesi gibi ekonomik direniş biçimlerine de evriliyor.

Uzmanlara göre, bu gençlik hareketi Erdoğan için demografik bir tehdit oluşturuyor ve Türkiye'deki otoriter gidişata karşı yeni bir siyasal farkındalık doğuyor.

Link:

<https://www.washingtonpost.com/world/2025/04/13/turkey-protests-youth-erdogan-imam-oglu/>

Basın Kuruluşu: Irish Times (İrlanda)

Başlık: Türk Trump'ı Erdoğan genç neslin gücünü hesaba katmadı

Link:

<https://www.irishtimes.com/opinion/2025/04/12/turkish-trump-erdogan-didnt-reckon-with-the-power-of-a-younger-generation/>

Basın Kuruluşu: Reuters

Başlık: Avrupa İnsan Hakları İzleme Örgütü, belediye başkanının tutuklanmasının ardından Türkiye için endişelendiğini açıkladı

Link: <https://www.reuters.com/world/middle-east/european-rights-watchdog-says-its-worried-about-turkey-after-mayors-jailing-2025-04-14/>

Basın Kuruluşu: La Depeche (Fransa)

Başlık: Türkiye: Hükümet karşıtı protestolar "Atatürk'ün Erdoğan'a karşı uyanışıdır".

Link:

<https://www.ladepeche.fr/2025/04/14/temoignage-turquie-les-manifestations-contre-le-pouvoir-cest-le-reveil-dataturk-contre-erdogan-12635255.php>

Basın Kuruluşu: Humanite (Fransa)

Başlık: “Gençlik bariyerleri yıkıyor”: İstanbul'da kuşaklar arası bir hareket Erdoğan'a karşı tavrı alıyor

Link:

<https://www.humanite.fr/monde/ekrem-imamoglu/la-jeunesse-brise-les-barrieres-a-istanbul-un-mouvement-intergenerationnel-fait-face-a-erdogan>

Basın Kuruluşu: Le Nouvel Obs (Fransa)

Başlık: “Erdoğan'ın yaptıklarından sonra bizi barıştırmak 50 yıl sürer!” Emir ve Emin, kutuplaşmış bir Türkiye'yi yansıtan karşıt kuzenler

Link:

<https://www.nouvelobs.com/monde/20250414.OBS102709/apres-tout-ce-qu-erdogan-a-fait-il-faudrait-50-ans-pour-nous-reconcilier-emir-et-emin-les-cousins-opposes-reflet-d-une-turquie-polarisee.html>

Basın Kuruluşu: DW (Almanya)

Başlık: Popüler televizyon oyuncularını siyasetin hedefi haline getiriyor.

Link:

<https://www.dw.com/en/turkey-popular-tv-actors-slip-into-the-crosshairs-of-politics/a-72192466>

Basın Kuruluşu: Soester Anzeiger (Almanya)

Başlık: “Ya adalet ya sefalet” - Samsun'da Erdoğan'a karşı direniş bağımsızlık mücadelesini ilan ediyor

Link: <https://www.soester-anzeiger.de/politik/gerechtigkeit-oder-elend-widerstand-gegen-erdogan-in-samsun-proklamiert-unabhaengigkeitskampf-zr-93682169.html>

Basın Kuruluşu: Die Welt (Almanya)

Başlık: İstanbul, Belgrad, Hong Kong: Öğrenci faktörü

Link:

<https://www.welt.de/debatte/kommentare/plus255829420/Istanbul-Belgrad-Hongkong-Der-Studenten-Faktor.html>

Basın Kuruluşu: Tagesan Zeiger (Almanya)

Başlık: Muhafazakar bir şehirde Erdoğan'a yönelik şüpheler artıyor

Link:<https://www.tagesanzeiger.ch/in-einer-konservativen-stadt-wachsen-die-zweifel-an-erdogan-402228321061>

Basın Kuruluşu: Frankfurter Rundschau (Almanya)

Başlık: Polis şiddeti korkusuna rağmen: İmamoğlu destekçileri her akşam Erdoğan'ı nasıl protesto ediyor?

Link:

<https://www.fr.de/politik/jeden-abend-um-20-uhr-wie-istanbuler-mit-loeffeln-gegen-erdogan-protestieren-zr-93682612.html>

Basın Kuruluşu: Il Post (İtalya)

Başlık: Türkiye'deki baskılar artık aktör ve aktrisleri de etkiliyor

Link:<https://www.ilpost.it/2025/04/14/turchia-repressione-proteste-attori-attrici/>

Basın Kuruluşu: El Pais (İspanya)

Başlık: Türkiye'nin Arap Baharı dönemi

Link:<https://elpais.com/opinion/2025-04-14/el-momento-primavera-arabe-de-turquia.html>

Basın Kuruluşu: Actual NO (Bulgaristan)

Başlık: Türk muhalefeti erken cumhurbaşkanlığı seçimleri için büyük sayıda imza topladı (VIDEO)

Link:

https://www.actualno.com/asia/turskata-opozicija-sybra-ogromno-chislo-podpisi-za-pred-srochni-prezidentski-izbori-video-news_2431191.html

Basın Kuruluşu: 24chasa (Bulgaristan)

Başlık: Türkiye'nin ana muhalefet partisi, Samsun'daki bir mitingle eyalette bir dizi protesto başlattı.

Link: <https://www.24chasa.bg/mezhdunarodni/article/20316175>

(B) Diğer yayın organları

Basın Kuruluşu: Radio Canada

Başlık: İstanbul Belediye Başkanı'nın yargılanmasına başlandı

Link: <https://ici.radio-canada.ca/info/videos/1-10350462/debut-proces-maire-istanbul>

Basın Kuruluşu: El Pais (Bolivya)

Başlık: Türkiye'deki protestolar ivme kaybediyor

Link: https://elpais.bo/internacional/20250414_las-protestas-en-turquia-pierden-fuerza.html

Basın Kuruluşu: Gradske Info (Sırbistan)

Başlık: İmamoğlu'nun serbest bırakılması için 10 milyondan fazla imza toplandı

Link: <https://gradskeinfo.rs/prikupljeno-vise-od-10-miliona-potpisa-za-oslobadjanje-imam-oglua-14-04-2025/>
